

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Gfv.VI.30.402/2022/2.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

Dr. Madarász Anna bíró

A felperes: ...

A felperes képviselője: Némethy Ügyvédi Iroda (1061 Budapest, Andrássy út 10. III. emelet; ügyintéző: dr. Némethy Barbara ügyvéd)

Az alperes: Dr. Mészáros András

Az alperes képviselője: Dr. Rajsziné dr. Rakaczki Edit ügyvéd

A per tárgya: kölcsön megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.379/2022/7. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Miskolci Járásbíróság 32.P.22.662/2019/74. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

A Kúria kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 67.000 (hatvanhétezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálat engedélyezése eljárási illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes elsődleges kereseti kérelmében kérte, hogy a bíróság az ügyleti kamat százalékos mértékű feltüntetésének hiánya miatt érvénytelen kölcsönszerződést oly módon nyilvánítsa érvényessé, hogy az ügyleti kamat szerződéskötéskori induló mértéke 16,57% és mindezek alapján kötelezze az alperest 4.005.970 forint és járulékai megfizetésére. Másodlagosan kérte – ha a bíróság álláspontja szerint a felperes nem adott megfelelő tájékoztatást az alperes részére az árfolyamkockázattal kapcsolatban –, nyilvánítsa érvényessé a szerződést akként, hogy az ügyleti kamat szerződéskötéskori induló mértéke évi 16,57 %, és kötelezze az alperest szerződésből eredő követelés jogcímen 3.350.631 forint főkövetelés és járulékai megfizetésére.

[2] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes és az alperes által 2009. szeptember 11-én megkötött, HIT2376609 számú kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította akként, hogy az ügyleti kamat szerződéskötéskori induló mértéke évi 16,57%, és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 3.350.631 forintot és annak az ítéletében részletezett járulékait. Az elsőfokú bíróság az alperes 51. sorszámú viszontkeresetét visszautasította.

[4] Az elsőfokú a felperes másodlagos keresetét megalapozottnak találta. Indokolása szerint az alperes által csatolt Üzletszabályzatból kitűnik, hogy a rendkívüli árfolyameseményre vonatkozó üzletszabályzati rendelkezést 2016. május hó 23. napjától, tehát a szerződés felmondását követően helyezték hatályon kívül, ekként a szerződés felmondásakor az hatályos volt. A Kúria felperes által megjelölt Gfv.VII.30.112/2015/5. számú ítélete nem terjedt ki a HITGd/2009.08.03. számú üzletszabályzatra. A szerződés felmondása erre tekintettel érvényes volt.

[5] Az elévülés megszakadását eredményezi a fizetési felszólítás. Az elszámolásban, illetve a 2016. október 20-án kelt levelében a felperes felhívta az alperest a tartozása megfizetésére. Az elszámolást az alperes meghatalmazottja átvette, azonban még abban az esetben is, hogy ha az elszámolás kézbesítése nem lett volna szabályszerű a HITGd/2009.08.03. Üzletszabályzat XVI.6. pontja alapján az kézbesítettnek tekintendő, mivel az Üzletszabályzat ezen rendelkezése csak 2016. május 23. napján került hatályon kívül helyezésre. Álláspontja szerint az elszámolás kézbesítése alkalmas volt az elévülés megszakítására, ugyanis a térítvevényen a Magyar Posta Zrt. azt rögzítette, hogy meghatalmazottnak értesített, a felperesnek nem volt módja az átvevő meghatalmazását megvizsgálnia, másrészt az elszámolás és fizetési felszólítás az Üzletszabályzat rendelkezése alapján is kézbesítettnek tekintendő, és ezzel az elévülés megszakadt. A követelés elévülése 2015. április 29-én újra elkezdődött, és a felperes 2019. október 1-jén terjesztette elő a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmét, ekként a felperes követelése nem évült el.

[6] Megállapította, hogy a kockázatteltérő nyilatkozat és az Üzletszabályzat VI/5. pontjában foglaltak nem felelnek meg az irányadó jogegységi határozatokban és az Európai Unió Bírósága döntésében foglaltaknak, mert nem felelt meg annak a követelménynek, hogy az alperes értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit, csak annyit tartalmaz, hogy kiszámíthatatlan az árfolyamváltozás. Az árfolyamkockázatról a tájékoztatás ezért tisztességtelen és ezen okból a szerződés érvénytelen, erre figyelemmel a felperes elsődleges keresete alaptalan, míg másodlagos keresete alapos.

[7] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése szerint – utalással a 386. § (4) bekezdésére – helyes indokai alapján helybenhagyta. Indokolása szerint az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálása szempontjából irányadó tényállást helyesen állapította meg, abból helytálló jogi következtetést vont le, határozatát a jogszabályhelyek helyes megjelölésével, kellően megindokolta.

[8] Megállapította, hogy a felmondás vonatkozásában még alkalmazható az egyedi kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képező, HITGd/2009.08.03 üzletszabályzat XVI. fejezet 6. pontja, amely tartalmazta, hogy a felek megállapodtak abban, hogy a hitelező által igazolt postai feladástól számított 5. munkanapon a hitelező könyvelt postai küldeményét a címzetthez megérkezettnek kell tekinteni. Nyilvánvaló, hogy a szerződés megszűnését követően az üzletszabályzat ezen pontjára a kézbesítés tekintetében hivatkozni nem lehet. Ugyanakkor a 2015. április 20-án kelt felülvizsgálati elszámolás kézbesítését igazoló belföldi tértivevényen feltüntetésre került, hogy az adós helyett meghatalmazottja 2015. április 28. napján a küldeményt átvette. A kézbesítést igazoló belföldi tértivevény alapján nem merült fel olyan körülmény, amely a kézbesítés szabálytalanságára utalt volna, vagy arra, hogy az a 335/2012. Kormányrendelet 16. § (1), (2) és (3) bekezdésében foglaltakkal ellentétben került volna kézbesítésre.

[9] Miután a felülvizsgálati elszámolás 2015. április 28-án szabályszerűen kézbesítésre került az alperes részére, és az az elszámoláson kívül fizetési felszólítást is tartalmazott, amely az elévülést megszakította, és az iratokból megállapíthatóan a felperes a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmét 2019. október 1-jén előterjesztette, így a követelése nem évült el. Alaptalan tehát az alperes fellebbezésében hivatkozott elévülési kifogás.

[10] A másodfokú bíróság kitért arra is, hogy a 2013. augusztus 22. napján kelt azonnali hatályú felmondást a felperes arra alapította, hogy az alperes a fizetési felszólítás ellenére sem tett eleget a szerződésből eredő fizetési kötelezettségének, sem a szerződésben megjelölt határidőben, sem pedig a felszólító levélben biztosított póthatáridőben. Alaptalan e körben az alperes fellebbezésében előadott azon hivatkozás, amely szerint felperes olyan üzletszabályzatot csatolt be, amely tisztességtelen volt. Ahogy arra az elsőfokú bíróság is utalt, a Kúria Gfv.VII.30.112/2015/5. számú ítélete nem terjed ki a jelen kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képező HITGd/2009.08.03 számú üzletszabályzatra. Az alperes fellebbezésében hivatkozott, a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 tv.) 4. §-a azért nem irányadó a jelen eljárásban, mert a kölcsönszerződés 2013. augusztus 31. napján felmondásra került, a hivatkozott törvény hatálybalépését megelőzően. Az árfolyamváltozás kiterhelésére pedig a felperes a kölcsönszerződés megkötésekor hatályban volt Üzletszabályzatának XIII. pontja alapján jogosult volt.

[11] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet és egyúttal a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet elsődlegesen a Pp. 409. § (3) bekezdése, másodlagosan a Pp. 409. § (2) bekezdés a)-b) pontja alapján.

[12] Elsődleges kérelme alátámasztására arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet figyelmen kívül hagyta a Kúria Gfv.VII.30.112/2015. számú elvi jelentőségű ügyben hozott határozatát, amely a felperes által becsatolt, HITGd/2009.08.03 számú Üzletszabályzat tisztességtelenségét megállapította. Álláspontja szerint továbbá az első- és másodfokú bíróság nem a semmisségi ok hivatalbóli észlelése kapcsán követendő eljárásról szóló 1/2005.(VI.19.) PK vélemény alapján járt el, nem utasította el a semmis szerződésre alapított keresetet, hanem azt az alperes hozzájárulása nélkül módosította és hatályossá tette a felperes egyoldalú

előnyére. A hatálytalan üzletszabályzat alapján a felperesnek nem volt joga a szerződést egyoldalúan módosítani az alperes hátrányára.

[13] A felvetett jogkérdés társadalmi jelentőségére, továbbá a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítására tekintettel kifejtette, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) az elévülést megszakító körülmények rendszerén gyökeresen változtatott. A Ptk. hatályos szabályait az életbelépése előtt kötött szerződésekre is ki kell terjeszteni. Joghézag nyilvánul meg abban, hogy a felszólítást követő 4 év múlva érvényesítette a jogosult a követelését, amely ellentétes az elévülés intézményének lényegével.

[14] A Kúria előjáróban rögzíti, mivel az elsőfokú bíróság határozatát a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésekre utalással, azonos jogi indokolással hagyta helyben, továbbá a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték az ötmillió forintot nem haladja meg, ezért a Pp. 408. § (1)-(2) bekezdései és 409. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem elbírálása érdekében az alperesnek engedélyezés iránti kérelmet kellett előterjesztenie.

[15] A Kúria az alperes engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta.

[16] A kérelemhez kötöttség perjogi szabályából következően [Pp. 2. § (2) bekezdés] – miként azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) a 6. pontjában értelmezte – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti. Erre figyelemmel a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet az alperes által hivatkozott engedélyezési okok keretein belül vizsgálta.

[17] Jelen ügyben a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben előadottak alapján – az alábbiak szerint – sem a Pp. 409. § (3) bekezdésében, sem a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontjában foglalt követelmények nem teljesültek.

[18] A Kúria a közzétett határozatától jogkérdésben eltérő jogerős ítélet miatt a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet a Kúria által meghozott, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) 2012. január 1-je után közzétett eseti határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul (PK vélemény 5. pont).

[19] Az alperes a kérelmében azt állította, hogy a Kúria hivatkozott határozata alapján a felperes jogelődjének a HITGd/2009.08.03 számú üzletszabályzata – szemben a jogerős ítéletben írt megállapítással – hatálytalan. Az alperes által előadott érvelés érdemben nem a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre (eltérő jogértelmezésre) vonatkozik, hanem az a tényállítása, miszerint téves a jogerős ítélet alperesével ellentétes azon megállapítása, miszerint a közérdekű perben hozott kúriai ítélet nem terjed ki a jelen kölcsönszerződés elvászthatatlan részét képező üzletszabályzatra. A Kúria rámutat, a jogerős ítélet nem tartalmaz olyan megállapítást, hogy a perbeli üzletszabályzat XIII.4. pontja nem tisztességtelen. A Kúria utal arra, hogy az alperes által hivatkozott 1/2005. PK vélemény nem a Kúria által meghozott, a BHGY-ben 2012. január 1-je után közzétett eseti határozat, ezért ezt a Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem elbírálása során, a Pp. 409. § (3) bekezdésében meghatározott engedélyezési ok körében nem vehette figyelembe.

[20] A Kúria a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére figyelemmel a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes ugyan, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható (PK vélemény 2. pont).

[21] Az alperes a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében nem indokolta, hogy a már kialakult és egységes joggyakorlat milyen esetleges körülményváltozásra tekintettel nem volna a jövőre nézve támogatható.

[22] A Kúria a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatban, az általa a BHGY-ban közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást (PK vélemény 1. pont).

[23] A Kúria a felülvizsgálatot a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott esetekben is csak akkor engedélyezi, ha az adott jogkérdésben korábban még nem foglalt állást közzétett ítélkezési gyakorlatában (PK vélemény 3. pont).

[24] A Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben felvetett jogkérdéssel kapcsolatban a Gfv.VI.30.256/2019/6. számú határozatában már állást foglalt. A határozat szerint, amennyiben a követelés a Ptk. hatálybalépését megelőző szerződésből ered, a Ptk. hatálybalépése után küldött írásbeli fizetési felszólítás fennálló kötelelemre vonatkozik, így a Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 50. § (1) bekezdése értelmében az így megtett jognyilatkozatra a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) rendelkezéseit kell alkalmazni az elévülés megítélése körében.

[25] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) és b) pontjában írt engedélyezési okok érdemi vizsgálatát az tette szükségtelemmé és zárta ki ezáltal a felülvizsgálat engedélyezését, hogy a felvetett jogkérdésben a Kúria a fentiek szerint, BHGY-ban közzétett eseti határozatában állást foglalt. Ilyen esetekben pedig – miután a jogalanyok széles körét érintő jogkérdésben az egységes joggyakorlat érdekében a Kúria már precedensértékű határozatában iránymutatást adott – nincs szükség a felülvizsgálat engedélyezésére, mert a jogerős ítélet a Kúria kötelező erejű határozatként hivatkozható gyakorlatától nem tért el.

[26] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a felülvizsgálatot – a Pp. 411. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül eljárva – megtagadta.

[27] Az alperes a személyes költségfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (2a) bekezdés a) pontja alapján számított 67.000 forint összegű illetékét köteles az államnak megfizetni.

[28] Tájékoztatja az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie, megfizetése során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. A Kúria figyelmezteti az alperest, ha az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerinti késedelmi pótlékot kell fizetnie.

[29] A végzés ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2023. február 8.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró

hitelélül:

A kiadmány

S.K.

bíróági ügyintéző